

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 238/2024
09.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгиша Радисављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради поништаја решења о престанку радног односа и реинтеграције, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3780/23 од 21.09.2023. године, у седници одржаној 09.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3780/23 од 21.09.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3500/22 од 06.04.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништена, као незаконита решења тужене: 04 бр. ... од 13.01.2003. године којим тужиоцу престаје радни однос код тужене са 15.01.2003. године, уз губитак чина, и 01/1 бр. ... од 12.02.2003. године о одбијању приговора. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован предлог за одређивање привремене мере ради обезбеђења накнаде зараде тужиоца код тужене за време спора о незаконитости одлуке о престанку радног односа тужиоцу у месечном износу од 12.000,00 динара од 15.01.2003. године до окончања спора. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 230.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3780/23 од 21.09.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом и четвртм изреке и жалба тужене одбијена као неоснована. Ставом другим изреке,

одбијен је, као неоснован, захтев тужене да се обавезе тужилац да јој плати трошкове другостепеног поступка.

Против пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију, уз захтев за накнаду трошкова.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. Закона о парничном поступку -ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је одлучивао на основу чињеничног стања које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен у МУП РС-Секретаријат у Новом Пазару. Решењем истражног судије Ки 274/00 од 23.10.2002. године одрђено је спровођење истраге против тужиоца због кривичног дела преваре из члана 171. став 1. КЗ РС које се гони по службеној дужности, на основу којег је уследило подизање оптужнице против њега од стране Општинског јавног тужилаштва у Новом Пазару Кт 521/02 од 08.11.2002. године и вођење кривичног поступка. Првостепеним решењем помоћника начелника управе тужене 04 бр. ... од 13.01.2003. године, тужиоцу је престао радни однос код тужене, с позивом на то да је против њега покренут кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности, на основу чланова 34. став 1. тачка 2. и 45. Закона о унутрашњим пословима. Другостепеним решењем тужене – ресор јавне безбедности 01/1 бр. ... од 12.02.2003. године, одбијен је као неоснован приговор тужиоца изјављен против првостепеног решења тужене 04 бр. ... од 13.01.2003. године. Пресудом Општинског суда у Новом Пазару К 491/04 од 17.12.2004. године (правноснажна 24.03.2005. године), тужилац је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело преваре из члана 171. став 1. тачка 1. КЗ РС на основу члана 355. став 1. тачка 1. ЗКП, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело. Тужилац је благовремено поднео тужбу за поништај предметних решења имајући у виду да је другостепено решење примио дана 24.02.2003. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев налазећи да су предметна решења незаконита, с позивом на члан 50. Закона о унутрашњим пословима из 1991. године, са изменама и допунама, чланове 34. став 1. тачка 2. и 45. Закона о унутрашњим пословима из 1992. године, са изменама и допунама, члан 59. став 1. Закона о радним односима у државним органима из 1991. године, са изменама и допунама, члан 231. Закона о парничном поступку и пресуду Европског суда за људска права у Стразбуру од 12.01.2016. године („Милојевић и други против Србије“).

По оцени Врховног суда, другостепена пресуда против које је изјављена ревизија је заснована на правилној примени материјалног права.

Чланом 50. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, бр. 44/91 ... 5/01 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/00 и 5/01), прописано је да се тежом повредом раадних обавеза и дужности сматра, између осталог, понашање које штети угледу службе.

Чланом 34. став 1. тачка 2. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, бр. 44/92 ... 106/03), који је био у примени у време доношења побијаних решења, било је прописано да се у радни однос у Министарству унутрашњих послова на радно место овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима може примити лице које, поред законом утврђених услова за пријем на рад у државне органе, испуњава и услове да се против њега не води кривични поступак за кривична дела за које се гони по службеној дужности. Чланом 45. овог закона, прописано је да раднику Министарства унутрашњих послова може престати радни однос ако престане да испуњава, односно ако се накнадно утврди да није испуњавао неке од услова за пријем у рад у државне органе и услов из члана 33. став 1. тачка 2. тог закона.

Чланом 59. став 1. Закона о радним односима у државним органима („Службени гласник РС“, бр. 48/91...39/02, приписано је да је тежа повреда радних обавеза и дужности, између осталог, и неизвршавање или несавесно, неблаговремено или крајње немарно вршење радних и других обавеза.

Европска конвенција о људским правима и слободама, прописује у члану 6. тачка 1. да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама, или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона. Пресуда се мора изрећи јавно, али се штампа и јавност могу искључити с целог или с дела суђења у интересу морала, јавног реда или националне безбедности у демократском друштву, када то захтевају интереси малолетника или заштита приватног живота странака, или у мери која је, по мишљењу суда, неопходно потребна у посебним околностима када би јавност могла да нашкоди интересима правде. 2. Свако ко је оптужен за кривично дело мора се сматрати невиним све док се не докаже његова кривица на основу закона.

И по оцени Врховног суда, код утврђене чињенице да је тужиоцу престао радни однос код тужене, на основу првостепеног решења тужене 04. бр. ... од 13.01.2003. године (које је постало коначно доношењем другостепеног решења тужене 01/1 бр. ... од 12.02.2003. године) само због тога што је против њега био покренут кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, с позивом на цитиране одредбе чланова 34. став 1. тачка 2. и 45. тада важећег Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, бр. 44/92 ... 106/03, а да је током поступка утврђено да је пресудом Општинског суда у Новом Пазару К 491/04 од 17.12.2004. године (правноснажна 24.03.2005. године) тужилац ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело које му је стављено на терет (оптужницом ОЈТ у Новом Пазару Кт 52/02 од 08.11.2002. године), правилно је становиште нижестепених судова да су незаконита предметна решењао престанку радног односа тужиоцу. Код изнетог,

правилно су нижестепени судови усвојили и захтев за реинтеграцију тужиоца као последицу незаконитости оспорених решења, правилном применом одредбе члана 191. Закона о раду.

Одредба члана 45. Закона о Министарству унутрашњих послова („Службени гласник РС“, бр. 44/92 ... 106/03), на основу које је тужиоцу престао радни однос код тужене, давала је могућност, али не и обавезу, за доношење одлуке о престанку радног односа када се против радника Министарства унутрашњих послова покрене кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности (дискреционо право МУП РС као послодавца). Међутим, тако конципирана одредба члана 45. овог Закона није задовољавала захтеве предвидљивости због чега престанак радног односа тужиоца није био у складу са чланом 6. Европске конвенције о људских правима и слободама (право на правично суђење), о чему су се изјаснили и Уставни суд РС у одлукама Уж 737/08 од 19.01.2011. године и Уж 1757/09 од 27.09.2012. године и Европски суд за људска права у Стразбуру у пресуди од 12.01.2016. године („Милојевић и други против Србије“).

Због тога су неосновани наводи ревизије да је био испуњен услов за престанак радног односа тужиоцу, без обзира на то што је кривични поступак окончан ослобађајућом пресудом и да је ослобађајућа пресуда не може бити од утицаја на законитост донетог решења о престанку радног односа.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију је одбијен као неоснован, јер нису били потребни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 165. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић